

Aan de raad van de gemeente Voerendaal

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk 272926	Voerendaal 9 juni 2022
Onderwerp Aankondiging Enexis Transportschaarste		Behandeld door Thevis, Coen (Voerendaal)	Bijlagen

Geachte raadsleden,

De energietransitie leidt tot een snelle toename van de belasting van het elektriciteitsnetwerk (meer duurzame opwek van elektriciteit, warmtepompen, elektrisch vervoer, etc). Het tempo van deze toename in belasting gaat sneller dan dat de hiervoor benodigde netverzwaringen gerealiseerd kunnen worden. Door de snelle toestroom van aanvragen voor zowel teruglevering als afname wordt op steeds meer plekken de grens van het elektriciteitsnet bereikt. Hierdoor is er op de hoogspanningsstations van TenneT onvoldoende capaciteit beschikbaar. Zodoende heeft TenneT, de landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet, tot onze onaangename verassing op 8 juni 2022 transportschaarste aangekondigd voor heel Limburg en Brabant voor teruglevering en afname van elektriciteit. Dit betekent dat met ingang van 9 juni aanvragen voor grootschalige teruglevering en afname voorlopig niet gehonoreerd zullen worden. De beperkingen gaan enkel gelden voor grootverbruik-k klanten (aansluitingen >3x80 Ampère). De tijdsduur van deze beperkingen is onbekend.

Wat houdt deze capaciteitsbeperking in?

Nieuwe aanvragers voor een grootverbruik-aansluiting die elektriciteit willen afnemen of terugleveren kunnen voorlopig niet worden aangesloten. Ook bestaande klanten met een grootverbruik-aansluiting kunnen niet groeien in capaciteit en daardoor niet meer vermogen gaan afnemen. Dit heeft vergaande consequenties voor belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen (o.a. energietransitie en economische groei). Voor kleinverbruik aansluiting gelden geen beperkingen, waardoor woningen en een groot deel van utiliteitsbouw vooralsnog niet geraakt zullen worden. Voor deze kleinverbruikers houden Enexis en TenneT, bij de berekeningen rondom de netcapaciteit, altijd rekening met een autonome groei van de huidige afname en teruglevering. Als de inschatting van elektriciteitsafname van kleinverbruikers voor de toekomst juist is, kunnen onder meer nieuwe woningen nog wel aansluiten in gebieden met transportschaarste. De woningbouwopgave zelf staat vooralsnog niet ter discussie. Wel kunnen voorzieningen in

de wijk (grotere winkels), waarvoor nog geen aansluiting is aangevraagd, niet worden aangesloten op het elektriciteitsnetwerk. Bij de wat grotere appartementengebouwen met collectieve warmtepompen kunnen ook problemen ontstaan. Collectieve warmtepompen vragen namelijk veel vermogen.

Vervolg

Momenteel onderzoekt TenneT of het mogelijk is om met congestiemanagement nog ruimte te creëren op het net. Dit houdt in dat afnemers of opwekkers van elektriciteit, tegen een financiële vergoeding, de afname of opwek verminderen op momenten dat het net overlast dreigt te raken. De uitkomsten van dit onderzoek worden in september verwacht]. Daarnaast is het van groot belang om samen met alle betrokkenen van het energiesysteem te werken aan mitigerende oplossingen om de mogelijkheden van het elektriciteitsnet maximaal te benutten. Dit betreft o.a. het maximaal faciliteren van netverzwaringen, het streven om nieuwe aansluiting toe te kennen aan maatschappelijke ontwikkelingen met de meeste waarde en het toepassen van innovatieve oplossingen. Het belang om als Stadsregio en RES-regio Zuid-Limburg (Enexis Netbeheer, 16 gemeenten, Provincie Limburg en het Waterschap Limburg) intensief te blijven samenwerken wordt door deze ontwikkeling nogmaals bevestigd. De ambitie om fors energie te besparen is daarmee nóg belangrijker geworden. Nieuwe, maar bovenal concrete plannen voor het opwekken van duurzame energie zijn cruciaal om richting te geven aan de uitbreidingen van het netwerk.

Het congestievraagstuk is regio- en zelfs provincie overstijgend. De Provincie Limburg heeft daarom het voortouw genomen om op donderdag 9 juni een brief aan minister Jetten van Klimaat en Energie te richten, waarin namens de Provincie Limburg, de Provincie Brabant en alle Zuidelijke RES regio's aandacht zal worden gevraagd voor deze nijpende situatie. In deze brief zal in het bijzonder aandacht worden gevraagd voor verzwaring van het Limburgse net en om reeds toegekende SDE-subsidie voor projecten te behouden. Ook zal verzocht worden om het (al dan niet tijdelijk) loslaten van het 'first come, first serve'-principe, en in plaats daarvan een prioriteringskader toe te passen waarmee maatschappelijk belangrijke ontwikkelingen voorrang krijgen. Dit vergt een prioriteringskader. Als Parkstad-gemeente en deelgenoot van de RES Zuid-Limburg zijn wij momenteel met de Provincie Limburg, RES Noord- en Midden-Limburg, Chemelot en overige partners uit het Limburgs Energie Akkoord in gesprek om tot een dergelijk kader te komen.

Om zo spoedig mogelijk een beeld te krijgen van de impact van dit besluit hebben wij Enexis en TenneT gevraagd om de consequenties en beperkingen zo duidelijk mogelijk in beeld te brengen. Ambtelijk zal aanvullende informatie worden verzameld om een beeld te krijgen van de impact van deze aankondiging en over hoe nu verder. De gemeente Voerendaal is reeds gestart met een eigen onderzoek naar de consequenties en beperkingen voor deze gemeente. Zodra er een duidelijk beeld is van de impact zullen we dit met uw raad delen.

Tot slot

Transportschaarste raakt ons allen; nieuwe ontwikkelingen van maatschappelijke functies en bedrijven, verduurzaming van bedrijven, de energietransitie, etc. Juist op een moment dat we geconfronteerd worden met de gevolgen van afhankelijkheid van minder betrouwbare regimes als het gaat om onze energievoorziening, is het des te belangrijker

dat we zelf optimale infrastructuur hebben om vraag en aanbod van energie te accommoderen. De afkondiging van transportschaarste komt dan ook op een uitermate ongelegen moment. De actuele ontwikkelingen vragen inspanning van alle partijen om dit probleem gezamenlijk zo veel mogelijk en zo snel mogelijk op te lossen. De breed aanwezige creativiteit en ons grote innovatievermogen, zowel bij het bedrijfsleven als de medeoverheden, gaan ons daarbij helpen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL
de secretaris de burgemeester

C.J.H.M. Janssen

W. Houben